

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2022-2025

Rok akademicki 2022/23

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	PODSTAWY WCZESNEGO WSPOMAGANIA LOGOPEDYCZNEGO
Kod przedmiotu	L 40
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Kierunek studiów	Logopedia z nauczaniem języka polskiego jako obcego
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia (licencjackie)
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	Rok III, semestr 6
Rodzaj przedmiotu	Przedmiot obowiązkowy
Język wykładowy	Język polski
Koordynator	Dr hab. Agnieszka Myszka, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	mgr Aneta Kotowicz-Urban

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Se- mestr	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (ja- kie?)	Liczba pkt. ECTS
6	15	--	-	-	-	-	-	-	1

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)
wykład – zaliczenie bez oceny

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość podstaw psychologii rozwojowej i klinicznej,
Znajomość etapów rozwoju mowy dziecka

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE**3.1 Cele przedmiotu**

C ₁	zdobycie przez słuchaczy wiadomości na temat wczesnej interwencji i opieki logopedycznej (od poczęcia po wiek wczesnoszkolny)
C ₂	zapoznanie słuchaczy z pre-, peri- i postnatalnymi czynnikami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi mowy i wspomagającymi ten rozwój;
C ₃	przygotowanie słuchaczy do prowadzenia działań profilaktycznych oraz do stymulowania rozwoju językowego małych dzieci

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych i do efektów ze standardu kształcenia nauczycieli
EK_01	Student/ka zna i rozumie teorie i metody dotyczące wczesnego wspomagania logopedycznego i działań związanych z profilaktyką w tym zakresie, zna metodologię postępowania logopedycznego w zakresie wczesnej interwencji, zna zalety i skutki uboczne zabiegów terapeutycznych stosowanych u niemowląt i małych dzieci; zna metody i narzędzia używane we wczesnej interwencji	K_Wo1 E.1L.W3
EK_02	Student/ka ma wiedzę na temat rozwoju człowieka w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym; zna specyfikę różnych środowisk wychowawczych i procesy w nich zachodzące; wie, jakie czynniki środowiskowe wpływają pozytywnie, a jakie negatywnie na rozwój dziecka, w szczególności na rozwój jego mowy; zna ograniczenia dla mowy wynikające z uszkodzeń lub niedorozwoju układu nerwowego oraz niedorozwojów o różnym podłożu i ma wiedzę o projektowaniu terapii kompensującej te braki na jak najwcześniejszym etapie rozwoju dziecka	K_Wo9
EK_03	Student/ka ocenia opóźnienia lub nieprawidłowości w rozwoju mowy, odczytuje i interpretuje wyniki badań medycznych w zakresie niezbędnym dla logopedy; współpracuje z otoczeniem małego pacjenta (lekarze, rodzina, inni terapeuci), formułuje plan działań odpowiadający jego potrzebom oraz potrzebom jego otoczenia	K_Uo1
EK_04	Student/ka rozpoznaje, różnicuje i diagnozuje zaburzenia rozwoju mowy u niemowląt i małych dzieci, podejmuje działania diagnostyczne i terapeutyczne (także w zakresie profilaktyki logopedycznej) odpowiadające potrzebom pacjentów w zakresie wspomagania rozwoju mowy i prawidłowych nawyków artykulacyjnych; posługuje się różnymi metodami i narzędziami terapeutycznymi	K_Uo2 E.1L.U3
EK_05	Student/ka odpowiednio określa priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania, jest przekonana o potrzebie podejmowania jak najwcześniejszych działań terapeutycznych w zakresie wspomagania rozwoju mowy, z odpowiedzialnością traktuje stawiane przed nią zadania	K_Ko2 E.1L.K2

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Cele i zadania wczesnej interwencji logopedycznej. System wczesnej opieki logopedycznej w Polsce.
Wpływ czynników endogennych i egzogennych na rozwój dziecka w okresie prenatalnym (rozwój anatomiczny, rozwój funkcji neuromięśniowych, rozwój zmysłów).
Elementy logopedycznej oceny noworodka (anatomia, funkcje biologiczne, odruchy)
Rozwój czynności oddechowych, pokarmowych i ruchowych ważnych dla mowy. Karmienie niemowlęcia i jego wpływ na rozwój mowy
Charakterystyka, ocena i pomoc logopedyczna w opiece nad noworodkiem i wcześniakiem.
Charakterystyka dzieci z grupy wysokiego ryzyka – problemy kliniczne.
Metody i narzędzia diagnostyczne we wczesnej interwencji logopedycznej – analiza dostępnych na rynku kart diagnozy
Diagnoza kliniczna, a diagnoza funkcjonalna – analiza opisów funkcjonowania dziecka, stawianie celów terapeutycznych na podstawie diagnozy.
Czynności prymarne – wybrane aspekty diagnozy i terapii.
Bazowe umiejętności komunikacyjne – wybrane aspekty diagnozy i terapii.
Terapia logopedyczna małego dziecka – współpraca z rodziną i innymi terapeutami.
Zapoznanie słuchaczy z problemami pacjentów, których będą obserwować. Obserwacja terapii dzieci – nagrania video.
Omówienie zastosowanych w czasie zajęć z dziećmi metod, pomocy, narzędzi terapeutycznych; omówienie problemów.
Pytania słuchaczy i dyskusja na temat dalszej terapii, opracowanie propozycji sposobu uczenia wybranych umiejętności.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych

Treści merytoryczne
<i>Nie dotyczy</i>

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład:

- prezentacja multimedialna,
- prezentacja nagrań video,
- metoda podająca
- Metody problemowe, aktywizujące: analiza przypadków, dyskusja, burza mózgów, praca w zespołach

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw)
EK_01	Ocena testu na zakończenie przedmiotu Ocena pracy zespołowej wykonanej w trakcie zajęć – analiza diagnoz, ocena głosów w dyskusji	Wykład
EK_02	Ocena testu na zakończenie przedmiotu Ocena głosów w dyskusji	wykład
EK_03	Ocena testu na zakończenie przedmiotu Ocena aktywności słuchaczy w czasie dyskusji i burzy mózgów	wykład
EK_04	Ocena opracowanych przez słuchaczy propozycji sposobu uczenia wybranych umiejętności na podstawie analizy nagrań video	wykład
EK_05	Ocena testu na zakończenie przedmiotu Ocena pracy zespołowej wykonanej w trakcie zajęć – analiza diagnoz, ocena głosów w dyskusji	wykład

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Zaliczenie bez oceny
Warunkiem uzyskania zaliczenia jest czytanie literatury przedmiotu, czynny udział w dyskusjach po wykładzie oraz zaliczenie testu wyboru na zakończenie wykładów (min. 60% poprawnych odpowiedzi)

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	15 Ć
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, dyżurach)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta • przygotowanie do testu, • studiowanie literatury przedmiotu	10
SUMA GODZIN	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	1

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	<i>nie dotyczy</i>
zasady i formy odbywania praktyk	<i>nie dotyczy</i>

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- Cieszyńska J., Korendo M., 2015, *Wczesna interwencja terapeutyczna. Stymulacja rozwoju dziecka od noworodka do 6 roku życia*, Kraków.
- Ročławski B., 1993, *Opieka logopedyczna od poczęcia*, Gdańsk.
- Stecko E., 2002, *Zaburzenia mowy u dzieci. Wczesne rozpoznawanie i postępowanie logopedyczne*, Warszawa.

Literatura uzupełniająca:

(2-3 pozycje do wyboru)

- (red.) Kaczorowska-Bray K., Milewski S., 2018, *Wczesna interwencja logopedyczna*, Kraków.
- (red.) Mackiewicz B., 1983, *Wybrane zagadnienia ortodontyczne dla logopedów*, Gdańsk.
- (red.) Michałowicz R., 1973, *Usprawnianie czynności psychoruchowych małego dziecka z uszkodzeniem ośrodkowego układu nerwowego*, Warszawa.
- (red.) Rokicka-Milewska R., 2012, *ABC chorób wieku dziecięcego*, Warszawa.
- (red.) Winczura B., Cytowska B., 2021, *Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju małego dziecka*. Kraków.
- Czochańska J., 1990, *Ocena odruchów niemowlęcych*, [w:] *Neurologia dziecięca*, Warszawa.
- Fedorowska W., Wardowska B., 1992, *Wywiad biologiczno – środowiskowy do wykrywania wczesnych uwarunkowań zaburzeń mowy*, Gdańsk.
- Hellbrugge [T., Wimpffen J. H., 1991, *Pierwsze 365 dni życia dziecka*, Warszawa.
- Korendo M., 2001, *Rozwojowy model diagnozy i terapii zaburzeń mowy*, [w:] *Diagnoza i terapia dzieci z zaburzeniami rozwoju mowy*, red. B. Cyl, Katowice.
- Kornas-Biela D., 1991, *Rozwój psychofizyczny dziecka przed narodzeniem*, Warszawa.
- Machoś M., 2012, *Od zabawy do mówienia. Poradnik dla rodziców i terapeutów*, Kraków.
- Machoś M., 2020, *Krótkie wędzidełko języka u noworodków i niemowląt*, Zabrze.
- Mackiewicz B., 1986, *Wskazówki dla prawidłowego potykania w wadach zgryzu i wymowy u dzieci*, Warszawa.
- Morris D., 1996, *Zrozumieć niemowlę*, Warszawa.
- Odowska-Szlachcic B., 2010, *Metoda integracji sensorycznej we wspomaganiu rozwoju mowy dzieci z uszkodzeniami ośrodkowego układu nerwowego*, Gdańsk.
- Pluta-Wojciechowska D., 2021, *Zaburzenia czynności prymarnych i artykulacji. Podstawy postępowania logopedycznego*, Bytom.
- Rządźka M., 2019, *Odruchy oralne u noworodków i niemowląt. Diagnoza i stymulacja*, Kraków.
- Stecko E., 1994, *Zaburzenia mowy dzieci – wczesne rozpoznawanie i postępowanie logopedyczne*, Warszawa.
- Stecko E., 1997, *Wczesna stymulacja logopedyczna dzieci z obciążonym okresem okołoporodowym*, „Nowy Pediatria”, nr 1.
- Stecko E., 1999, *Profilaktyka logopedyczna szansą dla dziecka i logopedy*, Warszawa.
- Stecko E., 2001, *Rozpoznawanie u niemowląt uwarunkowań rozwoju mowy*, „Audiofonologia”, t. XXI, s. 55-64.

Materiały multimedialne:

- Rządзка M., *Projekt frenulotomia: wsparcie dziecka, wsparcie rodzica*, <https://logopeda.zgora.pl/ipages/flipbook/1?preview=1>
- E-book *Karmienie małego dziecka – wieloaspektowość w terapii. Podejście interdyscyplinarne. Materiały z I Ogólnopolskiej Konferencji Szkoły Terapii Karmienia „Od pestki do ogryzka”*, Warszawa.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej